T090 ATĐ 2 (01) Luận Chúng Sự A Tỳ Đàm Q1-Năm Pháp-Phân Biệt Trí

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1541

LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN
A TYØ ÑAØM
Taùc giaû: Toân giaû Theá Höõu.
Haùn dòch: Ñôøi Löu Toáng, Ñaïi sö Caàu Na Baït Ñaø La vaø Boà Ñeà Da Xaù
QUYEÅN 1

Phaåm 1: NAÊM PHAÙP

Hoûi: Naêm phaùp gì? Ñaùp: Laø saéc, taâm vaø taâm phaùp, taâm baát töông haønh, voâ vi. Hoûi: Saéc laø gì? Ñaùp: Laø boán ñaïi vaø boán ñaïi taïo saéc. Theá naøo laø boán ñaïi? Laø ñòa, thuûy, hoûa, phong giôùi. Theá naøo laø taïo saéc? Laø nhaõn-nhó-tyû-thieät-thaân caên, saéc-thanh- höông-vò-xuùc, nhaäp phaàn ít vaø saéc voâ taùc, goïi laø saéc phaùp. Hoûi: Taâm laø gì? Ñaùp: Laø yù vaø saùu thöùc. Theá naøo laø saùu thöùc? Laø nhaõn thöùc-nhó-tyû-thieät-thaân-yù thöùc. Ñoù goïi laø taâm phaùp. Hoûi: Taâm phaùp laø sao? Nghóa laø taâm töông öng nhö phaùp. Töùc laø thoï, töôûng, tö, xuùc, öùc, duïc, giaûi thoaùt, nieäm, ñònh, tueä, tín, tinh tieán, giaùc quaùn, phoùng daät, baát phoùng daät, caên thieän, caên baát thieän, caên voâ kyù, heát thaûy kieát, phöôïc, söû, phieàn naõo, thöôïng phieàn naõo, trieàn, hoaëc trí, hoaëc

kieán, hoaëc voâ giaùn v.v... Nhöõng thöù naøy vaø caùc taâm khaùc töông öng nhau cuøng khôûi leân thì goïi laø phaùp cuûa taâm phaùp. Hoûi: Taâm baát töông öng haønh laø gì? Ñaùp: Nghóa laø phaùp khoâng töông öng vôùi taâm, laø nhöõng ñònh voâ töôûng, ñònh dieät taän, Voâ töôûng thieân, maïng caên, chuûng loaïi, xöù ñaéc, söï ñaéc, nhaäp ñaéc, sinh, laõo, truï, voâ thöôøng, danh thaân, cuù thaân, vò thaân (danh töø, caâu vaên, yù nghóa vaên), nhöõng thöù ñoù vaø nhöõng loaïi khaùc khoâng cuøng taâm töông öng, cuøng khôûi leân, goïi laø taâm baát töông öng haønh phaùp. Hoûi: Voâ vi laø gì? Ñaùp: Goàm ba thöù: Hö khoâng, soá dieät, phi soá dieät, goïi laø phaùp voâ vi. Ñòa giôùi laø gì? Laø cöùng chaéc. Thuûy giôùi laø gì? Laø thaám öôùt. Hoûa giôùi laø gì? Laø aám noùng. Phong giôùi laø gì? Laø söï phieâu ñoäng. Theá naøo laø nhaõn caên? Laø saéc tònh laøm choã döïa cho nhaõn thöùc. Theá naøo laø nhó caên? Laø saéc tònh laøm choã döïa cho nhó thöùc. Theá naøo laø tyû caên? Laø saéc tònh laøm choã döïa cho tyû thöùc. Theá naøo laø thieät caên? Laø saéc tònh laøm choã döïa cho thieät thöùc. Theá naøo laø thaân caên? Laø saéc tònh laøm choã döïa cho thaân thöùc. Theá naøo laø saéc? Laø saéc coù xaáu coù toát, coù trung gian, maø hai thöùc kia bieát ñöôïc, tröôùc laø caùi bieát cuûa maét (nhaõn thöùc), sau laø caùi bieát cuûa yù (yù thöùc). Ñoù goïi laø saéc. Theá naøo laø thanh? Thanh coù hai

thöù: Laø tieáng khôûi leân nhôø boán ñaïi, vaø tieáng khôûi leân khoâng nhôø boán ñaïi, ñeå cho hai thöùc kia nhaän bieát, tröôùc laø tai bieát (nhó thöùc), sau laø yù bieát (yù thöùc). Ñoù goïi laø thanh. Theá naøo laø höông? Goïi laø höông thì coù muøi thôm, muøi thoái, muøi trung gian, ñeå hai thöùc kia nhaän bieát, tröôùc laø muõi bieát (tyû thöùc), sau laø yù bieát (yù thöùc). Ñoù goïi laø höông. Theá naøo laø vò? Vò coù vöøa yù, khoâng vöøa yù, coù trung gian, ñeå hai thöùc kia nhaän bieát, tröôùc laø löôõi bieát (thieät thöùc), sau laø yù bieát (yù thöùc). Ñoù goïi laø vò. Theá naøo laø xuùc nhaäp phaàn ít? Laø nhaùm, trôn, nheï, naëng, laïnh noùng, ñoùi khaùt maø hai thöùc kia nhaän bieát, tröôùc laø thaân bieát (thaân thöùc), sau laø yù bieát (yù thöùc). Ñoù laø xuùc nhaäp phaàn ít. Theá naøo laø saéc voâ taùc? Laø saéc thuoäc ñoái töôïng nhaäp cuûa phaùp, chæ coù moät thöùc nhaän bieát laø yù thöùc, ñoù goïi laø saéc voâ taùc. Theá naøo laø nhaõn thöùc? Laø döïa vaøo nhaõn caên ñeå hoaït ñoäng ñoái vôùi

saéc. Theá naøo nhó thöùc? Laø döïa vaøo nhó caên maø hoaït ñoäng ñoái vôùi tieáng. Theá naøo laø tyû thöùc? Laø döïa vaøo tyû caên maø hoaït ñoäng ñoái vôùi muøi. Theá naøo laø thieät thöùc? Laø döïa vaøo thieät caên maø hoaït ñoäng ñoái vôùi vò. Theá naøo thaân thöùc? Laø döïa vaøo thaân caên maø hoaït ñoäng ñoái vôùi xuùc chaïm. Theá naøo laø yù thöùc? Laø döïa vaøo yù caên maø hoaït ñoäng ñoái vôùi moïi phaùp. Theá naøo laø thoï? Coù ba thöù: Khoå thoï, laïc thoï vaø baát khoå baát laïc thoï (caûm nhaän khoâng khoå khoâng vui). Theá naøo laø töôûng? Coù ba töôûng: Töôûng ít, töôûng nhieàu, töôûng voâ löôïng. Theá naøo laø tö? Taâm sôû taïo taùc, coù ba thöù nghieäp sinh laø nghieäp thieän, nghieäp baát thieän, nghieäp voâ kyù. Theá naøo laø xuùc? Laø ba vieäc hoøa hôïp phaùt sinh ba thöù xuùc: Xuùc khoå, xuùc vui, xuùc khoâng khoå khoâng vui. Theá naøo laø öùc? Laø taâm phaùt ra toû ngoä, coù ba thöù: Hoïc, voâ hoïc, khoâng phaûi hoïc khoâng phaûi voâ hoïc. Theá naøo laø duïc? Laø taâm muoán laøm. Theá naøo laø giaûi thoaùt? Laø taâm ñaõ môû ra, hieän ñang môû ra, seõ môû ra. Theá naøo laø nieäm? Laø taâm khoâng queân. Theá naøo laø ñònh? Laø nhaát taâm. Theá naøo laø tueä? Laø quyeát ñoaùn ñoái vôùi moïi phaùp. Theá naøo laø tín? Laø taâm trong saïch. Theá naøo laø tinh tieán? Laø taâm coù theå taïo ñöôïc duõng maõnh. Theá naøo laø giaùc? Laø taâm thoâ. Theá naøo laø quaùn? Laø taâm vi teá. Theá naøo laø phoùng daät? Laø khoâng tu phaùp thieän. Theá naøo laø khoâng phoùng daät? Laø tu phaùp thieän. Theá naøo laø caên thieän? Coù ba caên thieän: Khoâng tham, khoâng giaän döõ, khoâng ngu si. Theá naøo laø caên baát thieän? Coù ba caên baát thieän: Tham, saân, si. Theá naøo laø caên voâ kyù? Coù boán caên voâ kyù: Voâ kyù veà aùi, voâ kyù veà kieán, voâ kyù veà maïn, voâ kyù veà voâ minh. Theá naøo laø kieát? Coù chín kieát (troùi buoäc) laø kieát aùi (söï troùi buoäc

cuûa aùi), kieát saân (söï troùi buoäc cuûa giaän döõ), kieát maïn (söï troùi buoäc cuûa kieâu maïn), kieát voâ minh, kieát kieán (söï troùi buoäc cuûa kieán chaáp), kieát tha thuû (söï troùi buoäc do chaáp theo keû khaùc), kieát nghi, kieát taät (ganh gheùt), kieát xan (boûn seûn). Kieát aùi laø gì? Laø tham nôi ba coõi. Kieát saân laø gì? Laø ñi

ngöôïc laïi vôùi chuùng sinh. Kieát maïn laø gì? Coù baûy thöù maïn laø: Maïn, taêng maïn, maïn maïn, ngaõ maïn, taêng thöôïng maïn, baát nhö maïn, taø maïn. Theá naøo laø maïn? Laø ñoái vôùi keû thua cho mình laø hôn. Ñoái vôùi keû hôn mình thì cho laø baèng, töø ñoù khôûi taâm coi thöôøng, cho mình laø cao hôn, gioûi hôn. Ñoù goïi laø maïn. Theá naøo laø taêng maïn? Ñoái vôùi choã ngang haøng thì cho mình cao hôn, ñoái vôùi baäc cao hôn thì cho mình ngang baèng, do ñoù daáy taâm khinh ngöôøi, cho mình cao hôn gioûi hôn. Ñoù goïi laø taêng maïn. Theá naøo laø maïn maïn? Laø ñoái vôùi keû cao hôn cho mình cao hôn nöõa, töø ñoù khôûi taâm khinh thöôøngï cho mình cao hôn gioûi hôn. Ñoù goïi laø maïn maïn. Theá naøo laø ngaõ maïn? Ñoái vôùi thaân naêm aám naøy, chaáp raèng coù ta, coù caùi cuûa ta (ngaõ sôû), töø ñoù khôûi taâm khinh keû khaùc, cho mình taøi gioûi. Ñoù goïi laø ngaõ maïn. Theá naøo laø taêng thöôïng maïn? Phaùp thuø thaéng chöa ñöôïc cho laø mình ñaõ ñöôïc, chöa tôùi cho laø ñaõ tôùi, chöa tieáp xuùc cho laø ñaõ tieáp xuùc, chöa chöùng cho laø ñaõ chöùng, töø ñoù sinh taâm khinh thöôøng, cho mình laø cao, gioûi. Ñoù goïi laø taêng thöôïng maïn. Theá naøo laø baát nhö maïn? Ñoái vôùi ngöôøi cao toät kia, cho laø taàm thöôøng khoâng baèng mình, töø ñoù khôûi taâm xem thöôøng, töï cho mình laø cao, gioûi. Ñoù goïi laø baát nhö maïn. Theá naøo laø taø maïn? Khoâng coù ñöùc haïnh cho laø coù ñöùc haïnh, töø ñoù khinh cheâ keû khaùc, cho mình laø cao, gioûi. Ñoù goïi laø taø maïn. Baûy thöù maïn nhö theá goïi laø söï troùi buoäc cuûa maïn (kieát maïn). Kieát voâ minh laø gì? Laø khoâng hieåu bieát veà ba coõi. Kieát kieán laø gì? Coù ba thöù kieán chaáp laø: Thaân kieán, bieân kieán vaø taø kieán. Theá naøo laø thaân kieán? Laø ñoái vôùi thaân naêm aám naøy, thaáy coù ta, caùi cuûa ta, töø ñoù khôûi leân duïc, khôûi leân nhaän laáy, kieán chaáp. Theá naøo laø bieân kieán? Laø nôi thaân naêm thoï aám, hoaëc laø chaáp thöôøng, hoaëc chaáp ñoaïn, töø ñoù khôûi leân ham muoán, nhaän laáy vaø chaáp giöõ. Theá naøo laø taø kieán? Laø huûy baùng nhaân quaû, töø ñoù khôûi leân ham muoán, nhaän laáy, chaáp giöõ. Ba thöù kieán chaáp nhö theá goïi laø kieát kieán (söï troùi buoäc cuûa kieán chaáp).

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 1 7

Theá naøo laø kieát tha thuû? Coù hai kieán chaáp: Kieán thuû, giôùi thuû. Theá naøo laø kieán thuû? Laø trong thaân naêm aám naøy thaáy haéng dieäu baäc nhaát, töø ñoù khôûi leân ham muoán, nhaän laáy, baùm giöõ. Theá naøo laø giôùi thuû? Laø trong thaân naêm aám naøy cho laø thanh tònh, giaûi thoaùt, xuaát ly. Töø ñoù khôûi leân ham muoán, nhaän laáy, baùm giöõ. Theá naøo laø kieát nghi? Laø meâ môø veà chaân lyù (ñeá). Theá naøo laø kieát taät? Laø taâm giaän theâm leân, roäng ra. Theá naøo laø kieát xan? Laø taâm baùm chaéc, buûn xæn. Theá naøo laø phöôïc? Laø kieát töùc laø troùi buoäc. Laïi coù ba thöù phöôïc (troùi buoäc) laø troùi buoäc cuûa tham duïc, troùi buoäc cuûa giaän döõ, troùi buoäc cuûa ngu si. Theá naøo laø söû? Coù baûy söû laø tham duïc söû (söï sai khieán cuûa tham duïc), saân nhueá söû, höõu aùi söû, maïn söû, voâ minh söû, kieán söû, nghi söû. Theá naøo laø tham duïc söû? Coù naêm thöù: Laø tham thuoäc coõi Duïc, ñöôïc ñoaïn tröø, do thaáy khoå. Laø tham thuoäc coõi Duïc, ñöôïc ñoaïn tröø do thaáy taäp, dieät, ñaïo, tu ñaïo. Naêm thöù nhö

theá goïi laø tham duïc söû. Theá naøo laø saân nhueá söû? Coù naêm thöù: Giaän döõ thuoäc coõi Duïc ñöôïc ñoaïn tröø do thaáy khoå. Giaän döõ thuoäc coõi Duïc ñöôïc ñoaïn tröø do thaáy taäp, dieät, ñaïo, tu ñaïo. Naêm thöù nhö theá goïi laø saân nhueá söû. Theá naøo laø höõu aùi söû? Coù möôøi thöù: Naêm thöù thuoäc coõi Saéc, naêm thöù thuoäc coõi Voâ saéc. Naêm thöù thuoäc coõi Saéc laø gì? Laø aùi thuoäc coõi Saéc ñöôïc ñoaïn tröø do thaáy khoå. Laø aùi thuoäc coõi Saéc ñöôïc ñoaïn tröø do thaáy taäp, dieät, ñaïo, tu ñaïo. Nhö naêm thöù ôû coõi Saéc, naêm thöù thuoäc coõi Voâ saéc cuõng vaäy. Möôøi thöù nhö theá goïi laø höõu aùi söû. Theá naøo laø maïn söû? Coù möôøi laêm thöù: Coõi Duïc coù naêm, coõi Saéc coù naêm, coõi Voâ saéc coù naêm. Naêm thöù thuoäc coõi Duïc laø maïn ñöôïc ñoaïn tröø do thaáy khoå, thuoäc coõi Duïc. Maïn ñöôïc ñoaïn tröø do thaáy taäp, dieät, ñaïo, tu ñaïo, thuoäc coõi Duïc. Nhö naêm thöù cuûa coõi Duïc, naêm thöù ôû coõi Saéc, coõi Voâ saéc cuõng vaäy. Theá naøo laø voâ minh söû? Coù möôøi laêm thöù: Coõi Duïc coù naêm, coõi Saéc coù naêm, coõi Voâ saéc coù naêm. Naêm thöù thuoäc coõi Duïc laø gì? Laø voâ minh ñöôïc ñoaïn tröø do thaáy khoå thuoäc coõi Duïc. Laø voâ minh ñöôïc ñoaïn tröø do thaáy taäp, dieät, ñaïo, tu ñaïo thuoäc coõi Duïc. Hai coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, naêm thöù cuõng nhö naêm thöù ôû coõi Duïc. Theá naøo laø kieán söû? Coù ba möôi saùu thöù, coõi Duïc coù möôøi hai, coõi Saéc coù möôøi hai, coõi Voâ saéc coù möôøi hai. Möôøi hai thöù thuoäc coõi Duïc laø gì? Laø nhöõng thaân kieán, bieân kieán, taø kieán, kieán thuû, giôùi thuû ñöôïc ñoaïn tröø do thaáy khoå thuoäc coõi Duïc. Laø taø kieán, kieán thuû ñöôïc ñoaïn tröø

do thaáy taäp thuoäc coõi Duïc. Laø taø kieán, kieán thuû ñöôïc ñoaïn tröø do thaáy dieät thuoäc coõi Duïc. Laø taø kieán, kieán thuû, giôùi thuû ñöôïc ñoaïn tröø do thaáy ñaïo thuoäc coõi Duïc. Nhö coõi Duïc vôùi möôøi hai thöù; coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc cuõng nhö vaäy. Theá naøo laø nghi söû? Coù möôøi hai thöù: coõi Duïc coù boán, coõi Saéc coù boán, coõi Voâ saéc coù boán. Boán thöù thuoäc coõi Duïc laø gì? Laø nghi ñöôïc ñoaïn tröø do thaáy khoå thuoäc coõi Duïc, nghi ñöôïc ñoaïn tröø do thaáy taäp, dieät, ñaïo thuoäc coõi Duïc. Boán thöù cuûa coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc cuõng nhö vaäy. Theá naøo laø phieàn naõo treân phieàn naõo? Goïi phieàn naõo töùc laø thöôïng phieàn naõo, laïi coù thöôïng phieàn naõo khoâng phaûi laø phieàn naõo, töùc laø döùt tröø phieàn naõo. Nhö moïi thöù caáu nhieãm khaùc nôi haønh aám. Theá naøo laø trieàn? Coù taùm trieàn laø ham nguû, nguû say, chao ñoäng, aên naên, keo kieät, ganh gheùt, khoâng hoå, khoâng theïn. (Möôøi trieàn thì theâm hai thöù nöõa laø giaän döõ, che giaáu). Theá naøo laø trí? Coù möôøi trí laø: Phaùp trí, tyû trí, tri tha taâm trí, ñaúng trí, khoå trí, taäp trí, dieät trí, ñaïo trí, taän trí, voâ sinh trí. Theá naøo laø phaùp trí? Laø trí voâ laäu bieát haønh khoå cuûa coõi Duïc. Laø trí voâ laäu bieát nhaân cuûa haønh thuoäc coõi Duïc. Laø trí voâ laäu bieát choã dieät cuûa haønh thuoäc coõi Duïc. Laø trí voâ laäu bieát caùch ñoaïn tröø con ñöôøng cuûa haønh nôi coõi Duïc. Laïi nöõa, phaùp trí cuõng duyeân nôi trí voâ laäu thuoäc caûnh giôùi cuûa phaùp trí. Ñoù goïi laø phaùp trí. Theá naøo laø tyû trí? Laø trí voâ laäu bieát haønh khoå thuoäc coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc. Trí voâ laäu bieát nhaân cuûa haønh thuoäc coõi Saéc vaø

coõi Voâ saéc. Trí voâ laäu bieát choã dieät cuûa haønh thuoäc coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc. Trí voâ laäu bieát caùch ñoaïn tröø con ñöôøng cuûa haønh thuoäc coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc. Laïi nöõa, tyû trí cuõng duyeân vaøo trí voâ laäu thuoäc caûnh giôùi cuûa tyû trí. Theá naøo laø tri tha taâm trí (trí bieát taâm keû khaùc)? Laø nhö trí tu, quaû tu ñaït ñöôïc khoâng maát, töùc laø coù khaû naêng bieát ñöôïc taâm vaø taâm phaùp hieän taïi cuûa caùc chuùng sinh khaùc trong coõi Duïc, coõi Saéc, cuõng bieát taâm vaø taâm phaùp voâ laäu. Theá naøo laø ñaúng trí? Laø tueä höõu laäu. Theá naøo laø khoå trí? Laø trí voâ laäu, suy nghieäm bieát thaân cuûa naêm aám naøy laø voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ. Theá naøo laø taäp trí? Laø trí voâ laäu, suy nghieäm bieát nhaân cuûa höõu laäu, nhaân nôi taäp maø coù duyeân. Theá naøo laø dieät trí? Laø trí voâ laäu, suy nghieäm bieát söï dieät, ngöng döùt laø moät xa lìa vi dieäu. Theá naøo laø ñaïo trí? Laø trí voâ laäu, suy nghieäm bieát veà ñaïo nhö laàn

theo daáu veát xe. Theá naøo laø taän trí? Nghóa laø ta ñaõ bieát khoå, ta ñaõ ñoaïn tröø taäp, ta ñaõ chöùng dieät, ta ñaõ tu ñaïo. Ñoái vôùi nhöõng söï vieäc ñoù, trí khôûi leân söï thaáy bieát saùng toû vôùi tueä minh giaùc khoâng giaùn ñoaïn. Theá naøo laø voâ sinh trí? Laø ta ñaõ bieát khoå, khoâng coøn bieát khoå naøo nöõa. Ta ñaõ ñoaïn tröø taäp, khoâng coøn gì phaûi ñoaïn tröø. Ta ñaõ chöùng dieät, khoâng coøn chöùng caùi gì khaùc. Ta ñaõ tu ñaïo, khoâng phaûi tu gì khaùc. Ñoái vôùi caùc ñeà muïc ñoù, khôûi leân söï thaáy bieát saùng toû vôùi tueä minh giaùc khoâng giaùn ñoaïn. Laïi nöõa: Duïc laäu cuûa ta ñaõ heát saïch, goïi laø taän trí. Khoâng coøn sinh trôû laïi, goïi laø voâ sinh trí. Höõu laäu, voâ minh laäu trong ta ñaõ heát saïch, goïi laø taän trí. Khoâng coøn sinh trôû laïi, goïi laø voâ sinh trí. Theá naøo laø kieán? Nghóa laø trí töùc laø kieán. Hoaëc coù kieán khoâng phaûi laø trí. Ñoù laø taùm nhaãn voâ giaùn laø: khoå phaùp nhaãn, khoå tyû nhaãn, taäp phaùp nhaãn, taäp tyû nhaãn, dieät phaùp nhaãn, dieät tyû nhaãn, ñaïo phaùp nhaãn, ñaïo tyû nhaãn. Ñoù goïi laø kieán. Hoaëc trí hoaëc kieán töùc laø voâ giaùn v.v... Theá naøo laø ñaéc? Laø ñaéc phaùp. Theá naøo laø ñònh voâ töôûng? Laø coõi Bieán tònh thieân lìa duïc, nôi ñòa treân chöa lìa duïc, taïo ra töôûng coát yeáu nhaèm ra khoûi ba coõi, tröôùc phaûi suy nghó veà phöông tieän, taâm vaø taâm phaùp dieät. Ñoù goïi laø ñònh voâ töôûng. Theá naøo laø ñònh dieät taän? Laø Voâ sôû höõu xöù lìa duïc, nôi ñòa treân chöa lìa duïc, taïo ra töôûng ngöøng döùt laø phöông tieän tröôùc heát, taâm vaø taâm phaùp vaéng baët. Ñoù goïi laø ñònh dieät taän. Theá naøo laø Voâ töôûng thieân? Laø chuùng sinh sinh leân coõi trôøi Voâ töôûng, taâm vaø taâm phaùp dieät. Ñoù goïi laø Voâ töôûng thieân (coõi trôøi Voâ töôûng). Theá naøo laø maïng caên? Laø thoï maïng trong ba coõi. Theá naøo laø chuûng loaïi? Laø chuûng loaïi chuùng sinh. Theá naøo laø xöù ñaéc? Laø ñöôïc phöông, xöù. Theá naøo laø söï ñaéc? Laø ñöôïc thaân naøy. Theá naøo laø nhaäp ñaéc? Laø ñöôïc caùc nhaäp caû trong laãn ngoaøi. Theá naøo laø sinh? Laø aám chuyeån ñoåi. Theá naøo laø giaø? Laø aám thaønh thuïc. Theá naøo laø truï? Laø haønh khôûi, chöa hoaïi. Theá naøo laø voâ thöôøng? Laø haønh khôûi ñi vaøo hoaïi dieät. Theá naøo laø danh thaân? Laø trôû thaønh lôøi noùi (taêng ngöõ). Theá naøo laø cuù thaân? Laø ñaày ñuû vaên töï. Theá naøo laø vò thaân? Laø yù nghóa nôi chöõ

khi noùi.

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 1 10

Theá naøo laø hö khoâng? Laø troáng khoâng roãng laëng khoâng bao giôø ñaày, dung naïp moïi saéc, tôùi lui khoâng trôû ngaïi. Theá naøo laø soá dieät? Laø giaûi thoaùt. Theá naøo laø phi soá dieät? Laø phi giaûi thoaùt. ----------

Phaåm 2: PHAÂN BIEÄT TRÍ

Coù möôøi trí: Phaùp trí, tyû trí, tri tha taâm trí, ñaúng trí, khoå trí, taäp trí, dieät trí, ñaïo trí, taän trí, voâ sinh trí. Theá naøo laø phaùp trí duyeân? Laø phaùp trí duyeân nôi haønh thuoäc coõi Duïc cuøng caùc duyeân voâ laäu. Theá naøo laø tyû trí duyeân? Laø tyû trí duyeân nôi haønh thuoäc coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, cuøng caùc duyeân voâ laäu. Theá naøo laø tri tha taâm trí duyeân? Laø tri tha taâm trí duyeân nôi taâm vaø taâm phaùp hieän taïi cuûa ngöôøi khaùc thuoäc coõi Duïc, coõi Saéc, cuøng vôùi caùc duyeân voâ laäu. Theá naøo laø ñaúng trí duyeân? Laø ñaúng trí duyeân nôi heát thaûy caùc phaùp. Theá naøo laø khoå trí duyeân? Laø khoå trí duyeân nôi naêm thoï uaån. Theá naøo laø taäp trí duyeân? Laø taäp trí duyeân nôi nhaân höõu laäu. Theá naøo laø dieät trí duyeân? Laø dieät trí duyeân nôi soá dieät. Theá naøo laø ñaïo trí duyeân? Laø ñaïo trí duyeân nôi phaùp hoïc vaø phaùp voâ hoïc. Theá naøo laø taän trí duyeân? Laø taän trí duyeân nôi heát thaûy caùc phaùp höõu vi vaø soá dieät. Theá naøo laø voâ sinh trí duyeân? Laø voâ sinh trí duyeân nôi heát thaûy caùc phaùp höõu vi vaø soá dieät. Hoûi: Vì lyù do gì maø phaùp trí duyeân nôi haønh thuoäc coõi Duïc cuøng caùc duyeân voâ laäu? Ñaùp: Nghóa laø phaùp trí bieát haønh khoå thuoäc coõi Duïc, bieát nhaân cuûa haønh, bieát haønh dieät, bieát caùch ñoaïn töø con ñöôøng cuûa haønh nôi coõi Duïc cho neân noùi phaùp trí phaûi duyeân nôi haønh thuoäc coõi Duïc cuøng caùc duyeân voâ laäu. Hoûi: Do ñaâu maø tyû trí duyeân nôi haønh thuoäc coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc cuøng caùc duyeân voâ laäu? Ñaùp: Töùc laø tyû trí nhaän bieát haønh khoå thuoäc coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, bieát nhaân cuûa haønh, bieát söï dieät cuûa haønh, bieát caùch ñoaïn töø con ñöôøng

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 1 11

cuûa haønh, cho neân tyû trí duyeân nôi haønh thuoäc coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc cuøng caùc duyeân voâ laäu. Hoûi: Do ñaâu maø tri tha taâm trí duyeân nôi taâm vaø taâm phaùp hieän taïi cuûa keû khaùc thuoäc coõi Duïc, coõi Saéc cuøng caùc duyeân voâ laäu? Ñaùp: Vì tri tha taâm trí bieát veà taâm vaø taâm phaùp cuûa keû khaùc nôi hieän taïi thuoäc coõi Duïc, coõi Saéc cuøng caùc duyeân voâ laäu, cho neân tri tha taâm trí duyeân nôi taâm vaø taâm phaùp cuûa keû khaùc nôi hieän taïi thuoäc coõi Duïc, coõi Saéc cuøng caùc duyeân voâ laäu. Hoûi: Vì lyù do gì maø ñaúng trí duyeân nôi heát thaûy caùc phaùp? Ñaùp: Vì ñaúng trí bieát moïi phaùp kheùo hay khoâng kheùo, laø phöông tieän hay khoâng phöông tieän. Do ñoù, ñaúng trí duyeân nôi heát thaûy caùc phaùp. Hoûi: Vì lyù do naøo maø maø khoå trí duyeân nôi naêm thoï uaån? Ñaùp: Nghóa laø khoå trí bieát naêm thoï uaån kia laø voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ. Do ñoù, khoå trí duyeân nôi naêm thoï aám. Hoûi: Vì lyù do naøo maø taäp trí

duyeân nôi nhaân höõu laäu? Ñaùp: Nghóa laø taäp trí bieát ñöôïc nhaân höõu laäu, nhaân nôi taäp maø coù duyeân. Do ñoù, taäp trí duyeân nôi nhaân höõu laäu. Hoûi: Vì lyù do naøo maø dieät trí duyeân nôi soá dieät? Ñaùp: Töùc laø dieät trí bieát veà soá dieät, laø söï döøng döùt vaéng baët, söï lìa boû vi dieäu. Do ñoù, dieät trí duyeân nôi soá dieät. Hoûi: Vì lyù do naøo maø ñaïo trí duyeân nôi phaùp hoïc vaø voâ hoïc? Ñaùp: Töùc laø ñaïo trí nhaän bieát veà ñaïo, ñaïo nhö laàn theo daáu veát xe. Do ñoù, ñaïo trí duyeân nôi phaùp hoïc vaø phaùp voâ hoïc. Hoûi: Vì lyù do naøo maø taän trí duyeân nôi soá dieät vaø heát thaûy caùc phaùp höõu vi? Ñaùp: Nghóa laø taän trí ñaõ nhaän bieát: Ta ñaõ bieát khoå, ñaõ ñoaïn taäp, ñaõ chöùng dieät, ñaõ tu ñaïo. Do ñoù, taän trí duyeân nôi soá dieät vaø taát caû caùc phaùp höõu vi. Hoûi: Vì lyù do gì maø voâ sinh trí duyeân nôi soá dieät vaø heát thaûy caùc phaùp höõu vi? Ñaùp: Töùc laø voâ sinh trí ñaõ nhaän bieát: Ta ñaõ bieát khoå, khoâng coøn bieát gì nöõa. Ta ñaõ ñoaïn taäp, khoâng phaûi ñoaïn gì nöõa. Ta ñaõ chöùng dieät, khoâng phaûi chöùng gì nöõa. Ta ñaõ tu ñaïo, khoâng phaûi tu gì nöõa. Vì vaäy, voâ sinh trí duyeân nôi soá dieät vaø taát caû caùc phaùp höõu vi. Hoûi: Phaùp trí coù bao nhieâu trí? Coù bao nhieâu trí phaàn ít cuûa noù? Ñaùp: Phaùp trí laø toaøn phaùp trí, baûy trí coù phaàn ít cuûa noù, laø tri tha taâm trí, khoå trí, taäp trí, dieät trí, ñaïo trí, taän trí, voâ sinh trí.

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 1 12

Hoûi: Tyû trí coù bao nhieâu trí? Coù bao nhieâu trí phaàn ít cuûa noù? Ñaùp: Tyû trí laø toaøn tyû trí, coù baûy trí laø phaàn nhoû ít cuûa noù, laø tri tha taâm trí, khoå trí, taäp trí, dieät trí, ñaïo trí, taän trí, voâ sinh trí. Hoûi: Tri tha taâm trí coù bao nhieâu trí, bao nhieâu trí phaàn ít cuûa noù? Ñaùp: Tri tha taâm trí laø toaøn tri tha taâm trí, coù boán trí phaàn ít laø phaùp trí, tyû trí, ñaúng trí, ñaïo trí. Hoûi: Ñaúng trí coù bao nhieâu trí, coù bao nhieâu trí phaàn ít cuûa noù? Ñaùp: Ñaúng trí laø toaøn ñaúng trí, coù moät trí phaàn ít laø tri tha taâm trí. Hoûi: Khoå trí coù bao nhieâu trí, coù bao nhieâu trí phaàn ít? Ñaùp: Khoå trí laø toaøn khoå trí, coù boán trí phaàn ít laø phaùp trí, tyû trí, taän trí, voâ sinh trí. Nhö khoå trí, taäp trí vaø dieät trí cuõng nhö vaäy. Hoûi: Ñaïo trí coù bao nhieâu trí, coù bao nhieâu trí phaàn ít? Ñaùp: Ñaïo trí laø toaøn ñaïo trí, coù naêm trí phaàn nhoû laø phaùp trí, tyû trí, tri tha taâm trí, taän trí, voâ sinh trí. Hoûi: Taän trí coù bao nhieâu trí, coù bao nhieâu trí phaàn ít? Ñaùp: Taän trí laø toaøn taän trí, coù saùu trí phaàn ít laø phaùp trí, tyû trí, khoå trí, taäp trí, dieät trí, ñaïo trí. Nhö taän trí, voâ sinh trí cuõng nhö vaäy. Theá naøo laø phaùp trí töùc phaùp trí? Nghóa laø phaùp trí bieát veà haønh khoå, bieát nhaân cuûa haønh, bieát haønh dieät, veà caùch ñoaïn töø con ñöôøng cuûa haønh, thuoäc coõi Duïc. Do ñoù phaùp trí töùc laø phaùp trí. Theá naøo laø phaùp trí töùc tri tha taâm trí? Laø phaùp trí bieát keû khaùc ñaõ ñoaïn töø con ñöôøng cuûa haønh, bieát taâm vaø taâm phaùp voâ laäu. Do ñoù phaùp trí laø tri tha taâm trí. Theá naøo laø phaùp trí töùc khoå trí? Laø phaùp trí bieát naêm thoï uaån trong coõi Duïc laø voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ. Vì theá phaùp trí laø khoå trí. Theá naøo laø phaùp trí töùc taäp trí? Laø phaùp trí bieát nhaân cuûa haønh trong coõi Duïc, do coù taäp neân coù duyeân. Vì theá phaùp trí laø taäp trí. Theá naøo laø phaùp trí töùc dieät trí? Laø phaùp trí bieát söï dieät haønh nôi coõi Duïc, laø söï ngöng döùt, xuaát ly, vi dieäu. Vì theá phaùp trí laø

dieät trí. Theá naøo laø phaùp trí töùc ñaïo trí? Laø phaùp trí bieát caùch ñoaïn tröø con ñöôøng cuûa haønh trong coõi Duïc, bieát ñaïo nhö laàn theo daáu veát xe. Do ñoù phaùp trí laø ñaïo trí. Theá naøo laø phaùp trí töùc taän trí? Laø phaùp trí bieát: Ta ñaõ bieát haønh khoå thuoäc coõi Duïc. Ta ñaõ bieát ñoaïn haønh taäp thuoäc coõi Duïc. Ta ñaõ chöùng haønh dieät thuoäc coõi Duïc. Ta ñaõ tu ñoaïn con ñöôøng cuûa haønh trong coõi Duïc. Vì theá phaùp trí laø taän trí. Theá naøo laø phaùp trí töùc voâ sinh trí? Töùc laø phaùp trí bieát: Trong coõi

Duïc naøy, ta ñaõ bieát haønh khoå, neân ta khoâng coøn phaûi bieát gì nöõa. Trong coõi Duïc naøy, ta ñaõ ñoaïn tröø coäi nguoàn cuûa haønh, khoâng coøn phaûi ñoaïn tröø gì nöõa. Trong coõi Duïc naøy, ta ñaõ chöùng haønh dieät, khoâng coøn phaûi chöùng gì nöõa. Trong coõi Duïc naøy, ta ñaõ tu taäp, ñoaïn tröø con ñöôøng cuûa haønh, neân khoâng phaûi tu taäp gì nöõa. Do ñoù, phaùp trí laø voâ sinh trí. Theá naøo laø tyû trí töùc tyû trí? Töùc laø tyû trí bieát haønh khoå coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, bieát nhaân cuûa haønh trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, bieát haønh dieät trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, bieát caùch ñoaïn tröø con ñöôøng cuûa haønh trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc. Do ñoù tyû trí töùc laø tyû trí. Theá naøo laø tyû trí töùc tri tha taâm trí? Laø tyû trí bieát keû khaùc ñaõ ñoaïn con ñöôøng cuûa haønh, bieát taâm vaø taâm phaùp voâ laäu, trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc. Vì theá tyû trí laø tri tha taâm trí. Theá naøo laø tyû trí töùc khoå trí? Laø tyû trí bieát, trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, naêm thoï aám laø voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ. Do ñoù, tyû trí laø khoå trí. Theá naøo laø tyû trí töùc taäp trí? Laø tyû trí nhaän bieát trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, veà nhaân cuûa haønh, do coù taäp neân coù duyeân. Vì theá tyû trí laø taäp trí. Theá naøo laø tyû trí töùc dieät trí? Laø tyû trí nhaän bieát, trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, haønh dieät thì dieät laø ngöøng nghæ vaéng baët, söï xuaát ly vi dieäu. Do ñoù tyû trí laø dieät trí. Theá naøo laø tyû trí töùc ñaïo trí? Laø tyû trí nhaän bieát trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, caùch ñoaïn tröø con ñöôøng cuûa haønh, thaáy con ñöôøng nhö laàn theo daáu veát xe. Do ñoù, tyû trí laø ñaïo trí. Theá naøo laø tyû trí töùc taän trí? Laø tyû trí nhaän bieát Trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, ta ñaõ bieát haønh khoå. Trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, ta ñaõ ñoaïn nhaân cuûa haønh. Trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, ta ñaõ chöùng haønh dieät. Trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, ta ñaõ tu ñoaïn con ñöôøng cuûa haønh. Vì theá tyû trí laø taän trí. Theá naøo laø tyû trí töùc voâ sinh trí? Laø tyû trí nhaän bieát: Trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, ta ñaõ bieát haønh khoå, khoâng caàn phaûi bieát gì nöõa. Trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, ta ñaõ ñoaïn tröø nhaân cuûa haønh, khoâng phaûi ñoaïn tröø gì nöõa. Trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, ta ñaõ chöùng haønh dieät, khoâng phaûi chöùng gì nöõa. Trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, ta ñaõ tu ñoaïn con ñöôøng cuûa haønh, khoâng coøn phaûi tu gì nöõa. Vì theá tyû trí laø voâ sinh trí. Theá naøo laø tri tha taâm trí töùc laø tri tha taâm trí? Nghóa laø nhaän bieát taâm vaø taâm phaùp hieän taïi cuûa keû khaùc trong coõi Duïc vaø coõi Saéc, bieát taâm vaø taâm phaùp voâ laäu. Do vaäy, tri tha taâm trí töùc laø tri tha taâm trí.

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 1 14

Theá naøo laø tri tha taâm trí töùc phaùp trí? Laø tri tha taâm trí nhaän bieát taâm vaø taâm phaùp voâ laäu cuûa keû khaùc ñaõ ñoaïn tröø neûo haønh trong coõi Duïc. Do ñoù, tri tha taâm trí laø phaùp trí. Theá naøo laø tri tha taâm trí töùc tyû trí? Laø tri tha taâm trí nhaän bieát keû khaùc ñaõ ñoaïn con ñöôøng cuûa haønh trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc cuøng taâm vaø taâm phaùp voâ laäu. Do ñoù tri tha taâm trí laø tyû trí. Theá naøo laø tri tha taâm trí töùc ñaúng trí? Laø tri tha taâm trí nhaän bieát taâm vaø taâm phaùp höõu laäu cuûa keû khaùc. Vì theá tri tha taâm trí laø ñaúng trí. Theá naøo laø tri tha taâm trí töùc ñaïo trí? Laø tri tha taâm trí nhaän bieát veà taâm vaø taâm phaùp voâ laäu cuûa keû khaùc. Do ñoù tri tha taâm trí laø ñaïo trí. Theá naøo laø ñaúng trí töùc ñaúng trí? Nghóa laø ñaúng trí bieát tính chaát xaûo tieän, khoâng xaûo tieän, phi xaûo tieän, phi baát xaûo tieän cuûa taát caû caùc phaùp. Do ñoù ñaúng trí töùc laø ñaúng trí. Theá naøo laø ñaúng trí töùc tri tha taâm trí? Laø ñaúng trí bieát veà taâm vaø taâm phaùp höõu laäu cuûa keû khaùc. Do ñoù, ñaúng trí laø tri tha taâm trí. Theá naøo laø khoå trí töùc khoå trí? Laø khoå trí nhaän bieát naêm thoï aám laø voâ thöôøng, khoå, khoâng, khoâng coù ngaõ. Vì theá khoå trí töùc laø khoå trí. Theá naøo laø khoå trí töùc phaùp trí? Laø khoå trí nhaän bieát naêm thoï aám thuoäc coõi Duïc laø voâ thöôøng, khoå, khoâng, khoâng phaûi ngaõ. Do ñoù, khoå trí laø phaùp trí. Theá naøo laø khoå trí töùc tyû trí? Laø khoå trí nhaän bieát naêm thoï aám trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc laø voâ thöôøng, khoå, khoâng, khoâng phaûi ngaõ. Do ñoù khoå trí laø tyû trí. Theá naøo laø khoå trí töùc taän trí? Laø khoå trí nhaän bieát: Ta ñaõ bieát khoå... Vì theá khoå trí laø taän trí. Theá naøo laø khoå trí töùc voâ sinh trí? Laø khoå trí nhaän bieát: Ta ñaõ bieát khoå, khoâng coøn bieát gì khaùc nöõa. Do ñoù khoå trí laø voâ sinh trí. Theá naøo laø taäp trí töùc taäp trí? Nghóa laø taäp trí nhaän bieát veà nhaân höõu laäu, do coù taäp môùi coù duyeân. Do ñoù, taäp trí töùc laø taäp trí. Theá naøo laø taäïp trí töùc phaùp trí? Laø taäp trí nhaän bieát veà nhaân cuûa haønh nôi coõi Duïc, do coù taäp neân coù duyeân. Do ñoù taäp trí laø phaùp trí. Theá naøo laø taäp trí töùc tyû trí? Laø taäp trí nhaän bieát veà nhaân cuûa haønh nôi coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, do coù taäp neân coù duyeân. Vì theá taäp trí laø tyû trí. Theá naøo laø taäp trí töùc taän trí? Laø taäp trí nhaän bieát: Ta ñaõ ñoaïn taäp... Do ñoù taäp trí laø taän trí. Theá naøo laø taäp trí töùc voâ sinh trí? Laø taäp trí nhaän bieát: Ta ñaõ ñoaïn taäp khoâng coøn phaûi ñoaïn gì nöõa. do ñoù, taäp trí laø voâ sinh trí.

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 1 15

Theá naøo laø dieät trí töùc dieät trí? Laø dieät trí nhaän bieát veà dieät laø söï ngöng döùt vaéng baët, söï xuaát ly vi dieäu. Do ñoù, dieät trí töùc laø dieät trí. Theá naøo laø dieät trí töùc phaùp trí? Laø dieät trí nhaän bieát veà haønh dieät nôi coõi Duïc laø söï ngöng döùt, xuaát ly vi dieäu. Do ñoù, dieät trí laø phaùp trí. Theá naøo laø dieät trí töùc tyû trí? Laø dieät trí nhaän bieát veà haønh dieät nôi coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc laø söï ngöng döùt, xuaát ly vi dieäu. Do ñoù dieät trí laø tyû trí Theá naøo laø dieät trí töùc taän trí? Laø dieät trí nhaän bieát ta ñaõ chöùng dieät, khoâng coøn phaûi chöùng

gì nöõa. Do ñoù, dieät trí laø taän trí. Theá naøo laø dieät trí töùc voâ sinh trí? Laø dieät trí nhaän bieát ta ñaõ chöùng dieät khoâng chöùng theâm gì nöõa. Do ñoù, dieät trí laø voâ sinh trí. Theá naøo laø ñaïo trí töùc ñaïo trí? Laø ñaïo trí nhaän bieát veà ñaïo, ñaïo laø laàn theo daáu veát xe. Do ñoù ñaïo trí töùc laø ñaïo trí. Theá naøo laø ñaïo trí töùc phaùp trí? Laø ñaïo trí bieát ñoaïn con ñöôøng cuûa haønh trong coõi Duïc, bieát ñaïo nhö laàn theo daáu veát xe. Do ñoù, ñaïo trí laø phaùp trí. Theá naøo laø ñaïo trí töùc tyû trí? Laø ñaïo trí bieát ñoaïn con ñöôøng cuûa haønh trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, bieát ñaïo nhö laàn theo daáu veát xe. Do ñoù ñaïo trí laø tyû trí. Theá naøo laø ñaïo trí töùc tri tha taâm trí? Laø ñaïo trí bieát taâm vaø taâm phaùp voâ laäu cuûa keû khaùc. Do ñoù ñaïo trí laø tri tha taâm trí. Theá naøo laø ñaïo trí töùc taän trí? Laø ñaïo trí nhaän bieát: Ta ñaõ tu ñaïo. Do ñoù ñaïo trí laø taän trí. Theá naøo laø ñaïo trí töùc voâ sinh trí? Laø ñaïo trí nhaän bieát: Ta ñaõ tu ñaïo, khoâng coøn phaûi tu gì nöõa. Do ñoù ñaïo trí laø voâ sinh trí. Theá naøo laø taän trí töùc taän trí? Laø taän trí nhaän bieát: Ta ñaõ bieát khoå, ta ñaõ ñoaïn taäp, ta ñaõ chöùng dieät, ta ñaõ tu ñaïo. Do ñoù, taän trí töùc laø taän trí. Theá naøo laø taän trí töùc phaùp trí? Laø taän trí nhaän bieát: Ta ñaõ bieát haønh khoå thuoäc coõi Duïc, ta ñaõ ñoaïn haønh taäp thuoäc coõi Duïc, ta ñaõ chöùng haønh dieät thuoäc coõi Duïc, ta ñaõ tu ñoaïn haønh ñaïo thuoäc coõi Duïc. Do ñoù, taän trí laø phaùp trí. Theá naøo laø taän trí töùc tyû trí? Laø taän trí nhaän bieát: Ta ñaõ bieát haønh khoå thuoäc coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc. Ta ñaõ ñoaïn haønh taäp thuoäc coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc. Ta ñaõ chöùng haønh dieät thuoäc coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc. Ta ñaõ tu ñoaïn haønh ñaïo thuoäc coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc. Do ñoù, taän trí laø tyû trí. Theá naøo laø taän trí töùc khoå trí? Laø taän trí nhaän bieát: Ta ñaõ bieát khoå. Do ñoù taän trí laø khoå trí.

SOÁ 1541 - LUAÄN CHUÙNG SÖÏ PHAÀN A TYØ ÑAØM - Quyeån 1 16

Theá naøo laø taän trí töùc taäp trí? Laø taän trí nhaän bieát: Ta ñaõ ñoaïn taäp. Do ñoù taän trí laø taäp trí. Theá naøo laø taän trí töùc dieät trí? Laø taän trí nhaän bieát: Ta ñaõ chöùng dieät. Do ñoù, taän trí laø dieät trí. Theá naøo laø taän trí töùc ñaïo trí? Laø taän trí nhaän bieát: Ta ñaõ tu ñaïo. Do ñoù, taän trí laø ñaïo trí. Theá naøo voâ sinh trí töùc voâ sinh trí? Laø voâ sinh trí nhaän bieát: Ta ñaõ bieát khoå, khoâng coøn phaûi bieát gì nöõa. Ta ñaõ ñoaïn taäp, khoâng coøn phaûi ñoaïn gì nöõa. Ta ñaõ chöùng dieät, khoâng coøn phaûi chöùng gì nöõa. Ta ñaõ tu ñaïo, khoâng coøn phaûi tu gì nöõa. Do ñoù, voâ sinh trí töùc laø voâ sinh trí. Theá naøo laø voâ sinh trí töùc phaùp trí? Laø voâ sinh trí nhaän bieát: Trong coõi Duïc, ta ñaõ bieát haønh khoå, khoâng coøn phaûi bieát gì nöõa. Trong coõi Duïc, ta ñaõ ñoaïn haønh taäp, khoâng coøn phaûi ñoaïn gì nöõa. Trong coõi Duïc, ta ñaõ chöùng haønh dieät, khoâng coøn phaûi chöùng gì nöõa. Trong coõi Duïc, ta ñaõ tu ñoaïn haønh ñaïo, khoâng coøn phaûi tu gì nöõa. Do ñoù, voâ sinh trí laø phaùp trí. Theá naøo laø voâ sinh trí töùc tyû trí? Laø voâ sinh trí nhaän bieát: Trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, ta ñaõ bieát haønh khoå, khoâng coøn phaûi bieát gì nöõa. Trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, ta ñaõ ñoaïn haønh taäp, khoâng coøn phaûi ñoaïn gì nöõa. Trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, ta ñaõ chöùng haønh dieät, khoâng coøn phaûi chöùng gì nöõa. Trong coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc, ta ñaõ tu ñoaïn haønh ñaïo, khoâng coøn phaûi tu gì nöõa. Do ñoù, voâ sinh trí laø tyû trí.

Theá naøo laø voâ sinh trí töùc khoå trí? Laø voâ sinh trí nhaän bieát ta ñaõ bieát khoå, khoâng coøn bieát gì nöõa. Do ñoù, voâ sinh trí laø khoå trí. Theá naøo laø voâ sinh trí töùc taäp trí? Laø voâ sinh trí nhaän bieát ta ñaõ ñoaïn taäp, khoâng coøn phaûi ñoaïn gì nöõa. Do ñoù, voâ sinh trí laø taäp trí. Theá naøo laø voâ sinh trí töùc dieät trí? Laø voâ sinh trí nhaän bieát ta ñaõ chöùng dieät, khoâng coøn phaûi chöùng gì nöõa. Do ñoù, voâ sinh trí laø dieät trí. Theá naøo laø voâ sinh trí töùc ñaïo trí? Laø voâ sinh trí nhaän bieát ta ñaõ tu ñaïo, khoâng coøn tu gì nöõa. Do ñoù, voâ sinh trí laø ñaïo trí. Hoûi: Möôøi trí naøy coù bao nhieâu trí höõu laäu, bao nhieâu trí voâ laäu? Ñaùp: Moät trí höõu laäu. Taùm trí voâ laäu. Moät trí caàn phaân bieät: Laø tri tha taâm trí hoaëc laø höõu laäu, hoaëc laø voâ laäu. Vì sao laø höõu laäu? Vì tri tha taâm trí nhaän bieát taâm vaø taâm phaùp höõu laäu cuûa keû khaùc. Vì sao laø voâ laäu? Vì tri tha taâm trí nhaän bieát taâm vaø taâm phaùp voâ laäu cuûa keû khaùc. Hoûi: Möôøi trí naøy coù bao nhieâu trí duyeân höõu laäu, bao nhieâu trí duyeân voâ laäu?

Ñaùp: Coù hai trí duyeân höõu laäu laø khoå trí, taäp trí. Hai trí duyeân voâ laäu laø dieät trí, ñaïo trí. Coøn saùu trí caàn phaân bieät: Phaùp trí hoaëc duyeân höõu laäu, hoaëc duyeân voâ laäu. Duyeân höõu laäu laø sao? Laø phaùp trí duyeân nôi khoå, duyeân nôi taäp. Duyeân voâ laäu laø sao? Laø phaùp trí duyeân nôi dieät, duyeân nôi ñaïo. Nhö phaùp trí - tyû trí - taän trí - voâ sinh trí cuõng nhö vaäy. Tri tha taâm trí hoaëc duyeân höõu laäu, hoaëc duyeân voâ laäu. Theá naøo laø duyeân höõu laäu? Laø tri tha taâm trí bieát taâm vaø taâm phaùp höõu laäu cuûa keû khaùc. Theá naøo laø duyeân voâ laäu? Laø tri tha taâm trí bieát taâm vaø taâm phaùp, voâ laäu cuûa keû khaùc. Ñaúng trí hoaëc duyeân höõu laäu, hoaëc duyeân voâ laäu. Duyeân höõu laäu laø sao? Laø ñaúng trí duyeân nôi khoå, duyeân nôi taäp. Duyeân voâ laäu laø sao? Laø ñaúng trí duyeân nôi dieät, duyeân nôi ñaïo, vaø duyeân nôi hö khoâng phi soá dieät. Hoûi: Möôøi trí naøy coù bao nhieâu trí höõu vi, bao nhieâu trí voâ vi? Ñaùp: Möôøi trí naøy heát thaûy laø trí höõu vi, khoâng coù trí voâ vi. Hoûi: Möôøi trí naøy coù bao nhieâu trí duyeân höõu vi, bao nhieâu trí duyeân voâ vi? Ñaùp: Coù boán trí duyeân höõu vi laø tri tha taâm trí, khoå trí, taäp trí, ñaïo trí. Moät trí duyeân voâ vi laø dieät trí. Coøn naêm trí kia caàn phaân bieät: Phaùp trí hoaëc duyeân höõu vi, hoaëc duyeân voâ vi. Duyeân höõu vi laø sao? Laø phaùp trí duyeân nôi khoå, duyeân nôi taäp, duyeân nôi ñaïo. Duyeân voâ vi laø sao? Laø phaùp trí duyeân nôi dieät. Nhö phaùp trí ñaõ duyeân, tyû trí- taän trí- voâ sinh trí cuõng nhö vaäy. Ñaúng trí hoaëc duyeân höõu vi, hoaëc duyeân voâ vi. Duyeân höõu vi laø sao? Laø ñaúng trí duyeân nôi khoå, duyeân nôi taäp, duyeân nôi ñaïo. Duyeân voâ vi laø sao? Laø ñaúng trí duyeân nôi dieät vaø hö khoâng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.